

Soundarya Lahari

Malayalam

പ്രഥമ ഭാഗം - ആനന്ദ ലഹരി

ഭൂമൗസ്ഖലിത പാദാനാം ഭൂമിരേവാ വലംബനമ് |
ത്വയീ ജാതാ പരാധാനാം ത്വമേവ ശരണം ശിവേ ||

ശിവഃ ശക്ത്യാ യുക്തോ യദി ഭവതി ശക്തഃ പ്രഭവീതും
ന ചേദേവം ദേവോ ന ഖലു കൃശലഃ സ്തംഭിതുമപി |
അതസ്ത്വാനാമാരാധയാം ഹരിഹരവിരിംചാദിഭിരപി
പ്രണന്തും സ്തോതും വാ കഥമക്യതപുണ്യഃ പ്രഭവതി || 1 ||

തനീയാംസം പാംസും തവ ചരണപങ്കേരുഹഭവം
വിരിംചിസ്തംചിനന് വിരചയതി ലോകാനവികലമ് |
വഹത്യേനം ശൌരിഃ കഥമപി സഹസ്രേണ ശിരസാം
ഹരസ്തംക്ഷുദ്യൈനം ഭജതി ഭസ്മിതോദ്ധുലനവിധിമ് || 2 ||

അവിദ്യാനാമന്ത-സ്തമിര-മിഹിരദ്വീപനഗരീ
ജഡാനാം ചൈതന്യ-സ്തബക-മകരന്ദ-സ്രുതിര്യരീ |
ദരിദ്രാണാം ചിന്താമണിഗുണനികാ ജന്മജലയൗ
നിമഗ്നാനാം ദംഷ്ട്രാ മുരരിപു-വരാഹസ്യ ഭവതി || 3 ||

ത്വദന്യഃ പാണിദ്യാമഭയവരദോ ദൈവതഗണഃ
ത്വമേകാ നൈവാസി പ്രകടിതവരാഭീത്യഭിനയാ |
ഭയാൽ ത്രാതും ദാതും ഫലമപി ച വാഹസമധികം
ശരണ്യേ ലോകാനാം തവ ഹി ചരണാവേവ നിപുണ്ണൗ || 4 ||

ഹരിസ്ത്വാനാമാരാധ്യ പ്രണതജനസൌഭാഗ്യജനനീം
പുരാ നാരീ ഭൂത്യാ പുരരിപുമപി ക്ഷോഭമനയത് |
സ്മരോപി ത്വാം നത്യാ രതിനയനലേഹ്യേന വപുഷാ
മുനീനാമപ്യന്തഃ പ്രഭവതി ഹി മോഹായ മഹതാമ് || 5 ||

ധന്യഃ പൌഷ്ഠം മൌർവീ മധുകരമയീ പഞ്ച വിശിഖാഃ
വസന്തഃ സാമന്തോ മലയമരുദായോധനരഥഃ |
തഥാപ്യേകഃ സർവം ഹിമഗിരിസുതേ കാമപി കൃപാമ്
അപാംഗാത്തേ ലബ്ധ്യാ ജഗദിദ-മനംഗോ വിജയതേ || 6 ||

കപലകാഞ്ചീദാമാ കരികലഭകുംഭസ്തനനതാ
പരിക്ഷീണാ മധ്യേ പരിണതശരച്ചന്ദ്രവദനാ |
ധനുർബാണാൻ പാശം സൃണിമപി ദധാനാ കരതലൈഃ
പുരസ്താദാസ്താം നഃ പുരമഥിതുരാഹോപുരുഷികാ || 7 ||

സുധാസിന്ധോർമധ്യേ സുരവിടപിവാടീപരിവൃതേ
മണിദ്വീപേ നീപോപവനവതി ചിന്താമണിഗൃഹേ |
ശിവാകാരേ മഞ്ചേ പരമശിവപര്യംകനിലയാം

ഭജന്തി ത്യാം ധന്യാഃ കതിചന ചിദാനന്ദലഹരീമ് || 8 ||

മഹീം മൂലാധാരേ കമപി മണിപുരേ ഹൃതവഹം
സ്ഥിതം സ്വാധിഷ്ഠാനേ ഹൃദി മരുതമാകാശമുപരി |
മനോഽപി ഭൂമധ്യേ സകലമപി ഭിത്യാ കുലപഥം
സഹസ്രാരേ പദ്മേ സഹ രഹസി പത്യാ വിഹരസേ || 9 ||

സുധാധാരാസാരൈശ്ചരണയുഗലാംതർവിഗലിതൈഃ
പ്രപഞ്ചം സിഞ്ചന്തീ പുനരപി രസാജ്ഞായമഹസഃ |
അവാപ്യ സ്വാം ഭൂമിം ഭൂജഗനിഭമധ്യുഷ്ടവലയം
സ്വമാത്മാനം കൃത്യാ സ്വപിഷി കുലകുന്ദേ കുഹരിണി || 10 ||

ചതുർഭിഃ ശ്രീകന്ദൈഃ ശിവയുവതിഭിഃ പഞ്ചഭിരപി
പ്രഭിന്നാഭിഃ ശംഭോർനവഭിരപി മൂലപ്രകൃതിഭിഃ |
ചതുശ്ചത്വാരീംശ്ചദസുദലകലാശ്രത്രിവലയ- [ത്രയശ്ചത്വാരീ]
ത്രിരേഖാഭിഃ സാർധം തവ ശരണകോണാഃ പരിണതാഃ || 11 || [ചരണകോണാഃ, ഭവനകിണാഃ]

ത്വദീയം സൌന്ദര്യം തുഹിനഗിരികന്യേ തുലയിതും
കവീന്ദ്രാഃ കല്പന്തേ കഥമപി വിരിഞ്ചിപ്രഭൃതയഃ |
യദാലോകൌത്സുകയാദമരലലനാ യാന്തി മനസാ
തപോഭിർദ്ദുഷ്പ്രാപാമപി ഗിരിശസായുജ്യപദവീമ് || 12 ||

നരം വർഷീയാംസം നയനവിരസം നർമസു ജഡം
തവാപാംഗാലോകേ പതിതമനുധാവന്തി ശതശഃ |
ഗലഭേണീബന്ധാഃ കുചകലശവിസ്രസ്തസിചയാ
ഹഠാത് ത്രുട്ട്യത്കാഞ്ചയാ വിഗലിതദുകുലാ യുവതയഃ || 13 ||

ക്ഷിതൌ ഷട്ട്കാശദ് ദിസമധികപഞ്ചാശദുകേ
ഹൃതാശേ ദ്വാഷഷ്ടീശ്ചതുരധികപഞ്ചാശദനിലേ |
ദിവി ദിഷ്ഷ്ട്ട്വിത്രിംശന്മനസി ച ചതുഷ്ഷഷ്ടീരിതി യേ
മയുഖാസ്തേഷാമപ്യുപരി തവ പാദാഞ്ചുജയുഗമ് || 14 ||

ശരജ്ജ്യാത്സനാശുദ്ധാം ശശിയുതജ്ജ്യാമകുടാം
വരത്രാസത്രാണസ്തടികഘടികാപുസ്തകകരാമ് |
സക്യന്ന ത്യാ നത്യാ കഥമിവ സതാം സംന്നിദധതേ
മധുക്ഷീരദ്രാക്ഷാമധുരിമധുരീണാഃ ഭണിതയഃ || 15 || [ഫണിതയഃ]

കവീന്ദ്രാണാം ചേതഃകമലവനബാലാതപരുചിം
ഭജന്തേ യേ സന്തഃ കതിചിദരുണാമേവ ഭവതീമ് |
വിരിഞ്ചിപ്രേയസ്യായസ്തരുണതരശൃംഗാരലഹരീ-
ഗഭീരാഭിർവാഗ്ഭിർവിദധതി സതാം രഞ്ജനമമീ || 16 ||

സവിത്രീഭിർവാചാം ശശിമണിശിലാഭംഗരുചിഭിഃ
വശിന്യാദ്യാഭിസ്ത്യാം സഹ ജനനി സംചിന്തയതി യഃ |
സ കർതാ കാവ്യാനാം ഭവതി മഹതാം ഭംഗിരുചിഭിഃ
വചോഭിർവാഗ്ഭേവീവദനകമലാമോദമധുരൈഃ || 17 ||

തനുച്ഛായാഭിസ്തേ തരുണതരണിശ്രീസരണിഭിഃ

ദിവം സർവാമൂർവീമരുണിമനി മഗ്നാം സൂരതി യഃ |
ഭവംത്യസ്യ ത്രസ്യദാനഹരിണശാലീനനയനാഃ
സഹോർവശ്യാ വശ്യാഃ കതി കതി ന ഗീർവാണഗണികാഃ || 18 ||

മുഖം ബിംഭും കൃത്യാ കുചയുഗമധസ്കസ്യ തദധോ
ഹരാർധം ധ്യായേദ്യോ ഹരമഹിഷി തേ മന്മഥകലാമ് |
സ സദ്യഃ സംക്ഷോഭം നയതി വനിതാ ഇത്യതിലഘു
ത്രിലോകീമപ്യാശു ഭ്രമയതി രവീംഭുസ്കനയുഗാമ് || 19 ||

കിരന്തീമംഗേഭ്യഃ കിരണനികുരംബാമൃതരസം
ഹൃദി ത്യാമാധത്തേ ഹിമകരശിലാമൂർത്തിമിവ യഃ |
സ സർപാണാം ദർപം ശമയതി ശകുന്താധിപ ഇവ
ജരപ്ലഷ്ടാൻ ദൃഷ്ട്യാ സുഖയതി സുധാധാരസിരയാ || 20 ||

തടിലേഖാതന്വീം തപനശശിവൈശ്യാനരമയീം
നിഷണ്ണാം ഷണ്ണാമപുപരി കമലാനാം തവ കലാമ് |
മഹാപഭ്യാവ്യാം മുദിതമലമായേന മനസാ
മഹാന്തഃ പശ്യന്തോ ദധതി പരമാഹ്ലാദലഹരീമ് || 21 ||

ഭവാനി ത്യാം ദാസേ മയി വിതര ദൃഷ്ടീം സകരുണാ-
മിതി സ്തോതും വാഛൻ കഥയതി ഭവാനി ത്യാമിതി യഃ |
തദൈവ ത്യാം തസ്തൈ ദിശസി നിജസായുജ്യപദവീം
മുകുന്ദബ്രഹ്മേന്ദ്രസ്തുടമകുന്ദനീരാജിതപദാമ് || 22 ||

ത്വയാ ഹൃത്യാ വാമം വപുരപരി-ത്യപ്തേന മനസാ
ശരീരാർധം ശംഭോരപരമപി ശംകേ ഹൃതമഭൂത് |
യദേതത്ത്വദ്ദൃപം സകലമരുണാഭം ത്രിനയനം
കുചാഭ്യാമാനന്ദം കുടിലശശിചൂഡാലമകുടമ് || 23 ||

ജഗത്സുതേ ധാതാ ഹരിരവതി രുദ്രഃ ക്ഷപയതേ
തിരസ്തൂർവന്നേതത്ത്വമപി വപുരീശസ്തീരയതി |
സദാപൂർവഃ സർവം തദിദമനുഗൃഹ്ണാതി ച ശിവ-
സ്സവാജ്ഞാമാലംബ്യ ക്ഷണചലിതയോർഭൂലതികയോഃ || 24 ||

ത്രയാണാം ദേവാനാം ത്രിഗുണജനിതാനാം തവ ശിവേ
ഭവേത് പുജാ പുജാ തവ ചരണയോര്യാ വിരചിതാ |
തഥാ ഹി ത്യാത്പാദോദാഹനമണിപീംസ്യ നികടേ
സ്ഥിതാ ഹ്യേതേ ശശ്വന്മുകുലിതകരോത്തംസമകുടാഃ || 25 ||

വിരിംചിഃ പഞ്ചത്യാം വ്രജതി ഹരിരാപ്നോതി വിരതിം
വിനാശം കീനാശോ ഭജതി ധനദോ യാതി നിധനമ് |
വിതംദ്രീ മാഹേന്ദ്രീ വിതതിരപി സംമീലിതദ്യശാ
മഹാസംഹാരേസ്തീന് വിഹരതി സതി ത്യാത്പതിരസൗ || 26 ||

ജപോ ജല്പഃ ശില്പം സകലമപി മുദ്രാവിരചനാ
ഗതിഃ പ്രാദക്ഷിണ്യക്രമണമശനാദ്യാഹുതിവിധിഃ |
പ്രണാമസ്തംവേശസ്തുഖമഖിലമാത്മാർപണദ്യശാ
സപര്യാപര്യായസ്സവ ഭവതു യന്മേ വിലസിതമ് || 27 ||

സുധാമപ്യാസ്വാദ്യ പ്രതിഭയജരാമ്യത്യുഹരിണീം
വിപദ്യന്തേ വിശ്വേ വിധിശതമവാദ്യാ ദിവിഷദഃ ।
കരാലം യത്ക്ഷേപലം കബലിതവതഃ കാലകലനാ
ന ശംഭോസ്തന്മൂലം തവ ജനനി താടംകമഹിമാ ॥ 28 ॥

കിരീടം വൈരിഛം പരിഹര പുരഃ കൈടഭദിദഃ
കറോരേ കോടീരേ സ്ഖലസി ജഹി ജംഭാരിമുകുടമ് ।
പ്രണമേഷേപതേഷു പ്രസഭമുപയാതസ്യ ഭവനം
ഭവസ്യാദ്യുതമാനേ തവ പരിജനോക്തിർവിജയതേ ॥ 29 ॥

സ്വദേഹോദ്ഭൂതാഭിർഘൃണിഭിരണിമാദ്യാഭിരഭിതോ
നിഷേവ്യേ നിത്യേ ത്യാമഹമിതി സദാ ഭാവയതി യഃ ।
കിമാശ്ചര്യം തസ്യ ത്രിനയനസമൃദ്ധിം തൃണയതോ
മഹാസംവർതാഗ്നിർവിരചയതി നിരാജനവിധിമ് ॥ 30 ॥

ചതുഷ്ഷഷ്ട്യാ തന്ത്രൈഃ സകലമതിസന്ധായ ഭുവനം
സ്ഥിതസ്തന്തത്സിദ്ധിപ്രസവപരതന്ത്രൈഃ പശുപതിഃ ।
പുനസ്ത്വന്നിർബന്ധാദവിലപുരുഷാർഥൈകഘടനാ-
സ്വതന്ത്രം തേ തന്ത്രം ക്ഷിതിതലമവാതീതരദിദമ് ॥ 31 ॥

ശിവഃ ശക്തിഃ കാമഃ ക്ഷിതിരഥ രവിഃ ശീതകിരണഃ
സ്മരോ ഹംസഃ ശക്രസ്തദനു ച പരാമാരഹരയഃ ।
അമീ ഹൃദ്യല്ലോഖാഭിസ്കീസ്യഭിരവസാനേഷു ഘടിതാ
ഭജന്തേ വർണാസ്തേ തവ ജനനി നാമാവയവതാമ് ॥ 32 ॥

സ്മരം യോനിം ലക്ഷ്മീം ത്രിതയമിദമാദൈവ തവ മനോ-
ർനിധായൈകേ നിത്യേ നിരവധിമഹാഭോഗരസികാഃ ।
ഭജന്തി ത്യാം ചിന്താമണിഗുണനിബദ്ധാക്ഷവലയാഃ
ശിവാണൗ ജുഹ്വന്തഃ സുരഭിഘൃതയാരാഹുതിശ്ചൈതഃ ॥ 33 ॥

ശരീരം ത്യാം ശംഭോഃ ശശിമിഹിരവക്ഷേപാരുഹയുഗം
തവാത്മാനം മന്യേ ഭഗവതി നവാത്മാനമനഘമ് ।
അതശ്ശേഷശേഷീത്യയമുഭയസാധാരണതയാ
സ്ഥിതഃ സംബന്ധോ വാസമരസപരാനന്ദപരയോഃ ॥ 34 ॥

മനസ്ത്യാം വ്യോമ ത്യാം മരുദസി മരുത്സാരമിരസി
ത്യാമാപസ്ത്യാം ഭൂമിസ്ത്വയി പരിണതായാം ന ഹി പരമ് ।
ത്യാമേവ സ്വാത്മാനം പരിണമയിതും വിശ്വവപുഷാ
ചിദാനന്ദാകാരം ശിവയുവതി ഭാവേന ബിഭൃഷേ ॥ 35 ॥

തവാജ്ഞാചക്രസ്ഥം തപനശശികോടിദ്യുതിധരം
പരം ശംഭും വന്ദേ പരിമിലിതപാർശ്വം പരചിതാ ।
യമാരാധ്യന് ഭക്ത്യാ രവിശശിശുചീനാമവിഷയേ
നിരാലോക്യേലോകേ നിവസതി ഹി ഭാലോകഭുവനേ ॥ 36 ॥

വിശുദ്ധൗ തേ ശുദ്ധസ്തദികവിശദം വ്യോമജനകം
ശിവം സേവേ ദേവീമപി ശിവസമാനവ്യവസിതാമ് ।

യയോഃ കാന്ത്യാ യാന്ത്യാഃ ശശികിരണസാരൂപ്യസരണേ-
വിധൂതാന്തർധാന്താ വിലസതി ചകോരീവ ജഗതീ || 37 ||

സമുന്മീലത് സംവിത് കമലമകരന്ദൈകരസികം
ഭജേ ഹംസദ്വന്ദ്വം കിമപി മഹതാം മാനസചരമ് |
യദാലാപാദഘോദശഗുണിതവിദ്യാപരിണതി-
ര്യദാദത്തേ ദോഷാദ് ഗുണമഖിലമദ്ഭ്യഃ പയ ഇവ || 38 ||

തവ സ്വാധിഷ്ഠാനേ ഹുതവഹമധിഷ്ഠായ നിരതം
തമീഡേ സംവർത്തം ജനനി മഹതീം താം ച സമയാമ് |
യദാലോകേ ലോകാന് ദഹതി മഹതി ക്രോധകലിതേ
ദയാർദ്രാ യാ ദൃഷ്ടിഃ ശിശിരമുപചാരം രചയതി || 39 ||

തടിത്ത്വം ശക്ത്യാ തിമിരപരിപംമിസ്തുരണയാ
സ്തുരണാനാരത്നാദരണപരിണലോംദ്രധനുഷമ് |
തവ ശ്യാമം മേഘം കമപി മണിപുരൈകശരണം
നിഷേവേ വർഷംതം ഹരമിഹിരതപ്തം ത്രിഭുവനമ് || 40 ||

തവാധാരേ മൂലേ സഹ സമയയാ ലാസ്യപരയാ
നവാത്മാനം മന്യേ നവരസമഹാതാംഡവനടമ് |
ഉഭാഭ്യാമേതാഭ്യാമുദയവിധിമുദ്ദിശ്യ ദയയാ
സനാമാഭ്യാം ജജ്ഞേ ജനകജനനീമജജഗദിദമ് || 41 ||

ദ്രിതീയ ഭാഗഃ - സൌംദര്യ ലഹരീ

ഗതൈർമാണികൃത്വം ഗഗനമണിഭിഃ സാംദ്രഘടിതം
കിരീടം തേ ഹൈമം ഹിമഗിരിസുതേ കീർത്തയതി യഃ |
സ നീഡേയച്ഛായാച്ഛുരണശബലം ചന്ദ്രശകലം
ധനുഃ ശൌനാസീരം കിമിതി ന നിബധ്നാതി ധിഷണാമ് || 42 ||

ധുനോതു ധ്യാന്തം നസ്തുലിതദലിതേന്ദീവരവനം
ഘനസ്തിഗൃശ്ശക്ലം ചികുരനികുരുംബം തവ ശിവേ |
യദീയം സൌരഭ്യം സഹജമുപലബ്ധം സുമനസോ
വസന്ത്യസ്മിൻ മന്യേ വലമഥനവാടീവിടപിനാമ് || 43 ||

തനോതു ക്ഷേമം നസ്തുവ വദനസൌംദര്യലഹരീ-
പരീവാഹസോതഃസരണിരിവ സീമന്തസരണിഃ |
വഹന്തീ സിന്ദൂരം പ്രബലകബരീഭാരതിമിര-
ദിഷ്യാം ബൃന്ദൈർബന്ദീകൃതമിവ നവീനാർകകിരണമ് || 44 ||

അരാലൈഃ സ്വാഭാവ്യാദലികലസേശീഭിരലകൈഃ
പരീതം തേ വക്രതം പരിഹസതി പങ്കേരുഹരുചിമ് |
ദരസ്മേരേ യസ്മിൻ ദശനരുചികിംജല്ലരുചിരേ
സുഗന്ധൌ മാദ്യന്തി സൂരദഹനചക്ഷുർമധുലിഹഃ || 45 ||

ലലാടം ലാവണ്യദ്യുതിവിമലമാഭാതി തവ യ-
ദ്രിതീയം തന്മന്യേ മകുടഘടിതം ചന്ദ്രശകലമ് |
വിപര്യാസന്യാസാദുഭയമപി സംഭൂയ ച മിഥഃ

സുധാലേപസ്യുതിഃ പരിണമതി രാകാഹിമകരഃ || 46 ||

ഭ്രുവൗ ഭൃഗേ കിംചിദ്ഭുവനഭയഭംഗവ്യസന്നിനി
ത്വദീയേ നേത്രോദ്യാം മധുകരരുചിദ്യാം ധൃതഗുണമ് |
ധനുർമന്യേ സവ്യേതരകരഗൃഹീതം രതിപതേഃ
പ്രകോഷ്ടേ മുഷ്ടൈഃ ച സ്ഥഗയതി നിഗൂഢാంతരമുമേ || 47 ||

അഹഃ സുതേ സവ്യം തവ നയനമർകാത്മകതയാ
ത്രിയാമാം വാമം തേ സ്യജതി രജനീനായകതയാ |
ത്യതീയാ തേ ദൃഷ്ടീർദരദലിതഹേമാംബുജരുചിഃ
സമാധത്തേ സംധ്യാം ദിവസനിശയോരന്തരചരീമ് || 48 ||

വിശാലാ കല്യാണീ സ്തുടരുചിരയോധ്യാ കുവലയൈഃ
കൃപാധാരാധാരാ കിമപി മധുരാഭോഗവതികാ |
അവന്തീ ദൃഷ്ടീസ്തേ ബഹുനഗരവിസ്താരവിജയാ
ധ്രുവം തത്തന്നാമവ്യവഹരണയോഗ്യാ വിജയതേ || 49 ||

കവീനാം സംദർഭസ്തബകമകരംദൈകരസികം
കടാക്ഷവ്യാക്ഷേപഭ്രമരകലൈഃ കർണയുഗലമ് |
അമുഞ്ചന്തേ ദൃഷ്ട്വാ തവ നവരസാസ്വാദതരലാ-
വസുയാസംസർഗാദലികനയനം കിംചിദരുണമ് || 50 ||

ശിവേ ശൃംഗാരാർദ്രാ തദിതരജനേ കുത്സനപരാ
സരോഷാ ഗംഗായാം ഗിരിശചരിതേ വിസ്മയവതീ |
ഹരാഹിദ്യോ ഭീതാ സരസിരുഹസൗഭാഗ്യജനനീ (ജയിനീ)
സഖീഷു സ്തമേരാ തേ മയി ജനനീ ദൃഷ്ടീഃ സകരുണാ || 51 ||

ഗതേ കർണാഭ്യർണം ഗരുത ഇവ പക്ഷ്യാണി ദധതീ
പുരാം ഭേതതുശ്ചിത്തപ്രശമരസവിദ്രാവണഫലേ |
ഇമേ നേത്രേ ഗോത്രാധരപതികുലോത്തംസകലികേ
തവാകർണാകൃഷ്ടസ്മരശരവിലാസം കലയതഃ || 52 ||

വിഭക്തത്രൈവർണ്യം വൃതികരിതലീലാംജനതയാ
വിഭാതി ത്വന്നേത്രത്രീതയമിദമീശാനദധിതേ |
പുനഃ സ്രഷ്ടും ദേവന്ദ് ഭൂഹിണഹരിരുദ്രാനുപരതാന്
രജഃ സത്തപം ബിഭ്രത്തമ ഇതി ഗുണാനാം ത്രയമിവ || 53 ||

പവിത്രീകർതും നഃ പശുപതിപരാധീനഹൃദയേ
ദയാമിത്രൈർനേത്രൈരരുണധവലശ്യാമരുചിഭിഃ |
നദഃ ശോണോ ഗംഗാ തപനതനയേതി ധ്രുവമമും
ത്രയാണാം തീർഥാനാമുപനയസി സംഭേദമനഘമ് || 54 ||

നിമേഷോന്മേഷാഭ്യാം പ്രലയമുദയം യാതി ജഗതീ
തവേത്യാഹുഃ സംതോ ധരണിധരരാജന്യതനയേ |
ത്വദുമേഷാജ്ജാതം ജഗദിദമശേഷം പ്രലയതഃ
പരിത്രാതും ശംകേ പരിഹൃതനിമേഷാസ്തവ ദൃശഃ || 55 ||

തവാപർണേ കർണേജപനയനപൈശുന്യചകിതാ

നിലീയന്തേ തോയേ നിയതമനിമേഷാഃ ശഹരികാഃ |
ഇയം ച ശ്രീർബദ്ധച്ഛദപുടകവാടം കുവലയമ്
ജഹാതി പ്രത്യുഷേ നിശി ച വിഘടയ്യ പ്രവിശതി || 56 ||

ദ്യശാ ദ്രാഘീയസ്യാ ദരദലിതനീലോത്പലരുചാ
ദവീയാംസം ദീനം സ്തപയ കൃപയാ മാമപി ശിവേ |
അനേനായം ധന്യോ ഭവതി ന ച തേ ഹാനിരിയതാ
വനേ വാ ഹർമ്യേ വാ സമകരനിപാതോ ഹിമകരഃ || 57 ||

അരാലം തേ പാലീയുഗലമഗരാജന്യതനയേ
ന കേഷാമാധത്തേ കുസുമശരകോദന്ധകുതുകമ് |
തിരശ്ചീനോ യത്ര ശ്രവണപഥമുല്പ്ലംഘ്യ വിലസ-
ന്നപാംഗവ്യാസംഗോ ദിശതി ശരസന്ധാനധിഷണാമ് || 58 ||

സ്തുരദ്ഗന്ധാഭോഗപ്രതിഫലിതതാടംകയുഗലം
ചതുശ്ചക്രം മന്യേ തവ മുഖമിദം മന്മഥരഥമ് |
യമാരുഹ്യ ഭൂഹ്യത്യവനിരഥമർകേംദുചരണം
മഹാവീരോ മാരുഃ പ്രഥമപതയേ സജ്ജിതവതേ || 59 ||

സരസ്വത്യാഃ സുകതീരമൃതലഹരീകൌശലഹരീഃ
പിബന്ത്യഃ ശർവാണി ശ്രവണചുലുകാഭ്യാമവിരലമ് |
ചമൽകാരശ്ലാഘാചലിതശിരസഃ കുന്ധലഗണോ
ത്ഥണൽകാരൈസ്താരൈഃ പ്രതിവചനമാചഷ്ട ഇവ തേ || 60 ||

അസൌ നാസാവംശസ്തുഹിനഗിരിവംശധ്വജപടി
ത്വദീയോ നേദീയഃ ഫലതു ഫലമസ്താകമുചിതമ് |
വഹന്നന്തർമുക്താഃ ശിശിരതരനിശ്വാസഗലിതം
സമ്യദ്ധ്യാ യത്താസാം ബഹിരപി ച മുക്താമണിധരഃ || 61 ||

പ്രകൃത്യാ രക്തായാസ്തവ സുദതി ദന്തച്ഛദരുചേഃ
പ്രവക്ഷ്യ സാദ്യശ്ചം ജനയതു ഫലം വിദ്രുമലതാ |
ന ബിംബം തദ്ബിംബപ്രതിഫലനരാഗാദരുണിതം
തുലാമധ്യാരോഽപും കഥമിവ വിലജേജത കലയാ || 62 ||

സ്മിതജ്യോത്സ്നാജാലം തവ വദനചന്ദ്രസ്യ പിബതാം
ചകോരാണാമാസീദതിരസതയാ ചംചുജഡിമാ |
അതസ്തേ ശീതാംശോരമൃതലഹരീമല്ലരുചയഃ
പിബന്തി സ്വച്ഛന്ദം നിശി നിശി ഭൃശം കാഞ്ചികധിയാ || 63 ||

അവിശ്രാന്തം പത്യുർഗുണഗണകഥാമേഘനജപാ
ജപാപുഷ്പച്ഛായാ തവ ജനനി ജിഹ്വാ ജയതി സാ |
യദഗ്രാസീനായാഃ സ്തടികദ്യുഷദച്ഛച്ഛവിമയീ
സരസ്വത്യാ മുർത്തിഃ പരിണമതി മാണിക്യവപുഷാ || 64 ||

രണേ ജിത്വാ ദൈത്യാനപഹൃതശിരസ്തൈഃ കവചിഭിർ-
നിവൃത്തൈശ്ചന്ധാംശത്രിപുരഹരനിർമാല്യവിമുഖൈഃ |
വിശാഖേന്ദ്രോപേന്ദ്രൈഃ ശശിവിശദകർപൂരശകലാ
വിലീയന്തേ മാതസ്തവ വദനതാംബുലകബലാഃ || 65 ||

വിപംചയാ ഗായന്തീ വിവിധമപദാനം പശുപതേഃ
തപാരബ്ധേ വക്ത്രം ചലിതശിരസാ സാധുവചനേ ।
തദീയൈർമാധുരൈരപലപിതതന്ത്രീകലരവാം
നിജാം വീണാം വാണീ നിചുലയതി ചോലേന നിഭൃതമ് ॥ 66 ॥

കരാഗ്രേണ സ്തുഷ്ടം തുഹിനഗിരിണാ വത്സലതയാ
ഗിരീശേനോദസ്തം മുഹുരധരപാനാകുലതയാ ।
കരഗ്രാഹ്യം ശംഭോർമുഖമുകുരവൃത്തം ഗിരിസുതേ
കഥംകാരം ബ്രുമസ്തവ ചിബുക്മൌപമുരഹിതമ് ॥ 67 ॥

ഭുജാശ്ലേഷാൻ നിത്യം പുരദമയിതുഃ കംഠകവതീ
തവ ഗ്രീവാ ധത്തേ മുഖകമലനാലശ്രിയമിയമ് ।
സ്വതഃ ശേതാ കാലാഗുരുബഹുലജംബാലമലിനാ
മൃണാലീലാലിത്യം വഹതി യദധോ ഹാരലതികാ ॥ 68 ॥

ഗലേ രേഖാസ്തിസോ ഗതിഗമകഗീതൈകനിപുണേ
വിവാഹവ്യാനദ്ധപ്രഗുണഗുണസംഖ്യാപ്രതിഭുവഃ ।
വിരാജന്തേ നാനാവിധമധുരരാഗാകരഭുവാം
ത്രയാണാം ഗ്രാമാണാം സ്ഥിതിനിയമസീമാന ഇവ തേ ॥ 69 ॥

മൃണാലീമൃദവീനാം തവ ഭുജലതാനാം ചതസ്യുണാം
ചതുർഭിഃ സൌന്ദര്യം സരസിജഭവഃ സ്തൌതി വദനൈഃ ।
നഖേഭ്യഃ സംത്രസ്യൻ പ്രഥമമഥനാദംധകരിപോ-
ശ്ചതുർണാം ശീർഷാണാം സമമഭയഹസ്താർപണധിയാ ॥ 70 ॥

നഖാനാമുദ്യോതൈർനവനലിനരാഗം വിഹസതാം
കരാണാം തേ കാന്തിം കഥയ കഥയാമഃ കഥമുമേ ।
കയാചിദാ സാമ്യം ഭജതു കലയാ ഹന്ത കമലം
യദി ക്രീഡല്ലക്ഷ്മീചരണതലലാക്ഷാരസഹരണമ് ॥ 71 ॥

സമം ദേവി സ്തംഭദിപവദനപീതം സ്തനയുഗം
തവേദം നഃ ഖേദം ഹരതു സതതം പ്രസ്തുതമുഖമ് ।
യദാലോക്യാശംകാകുലിതഹൃദയോ ഹാസജനകഃ
സ്വകുന്ദ്രേ ഹേരംബഃ പരിമുശതി ഹസ്തേന ത്വധിതി ॥ 72 ॥

അമു തേ വക്ഷോജാവമൃതരസമാണികൃകുതുപൌ
ന സംദേഹസ്തംഭോ നഗപതിപതാകേ മനസി നഃ ।
പിബന്തൌ തൌ യസ്മാദവിദിതവധുസംഗരസികൌ
കുമാരാവദ്യാപി ദ്വിരദവദനക്രൌഛദലനൌ ॥ 73 ॥

വഹത്യംബ സ്തംബേരമദനുജകുന്ദപ്രകൃതിഭിഃ
സമാരബ്ധാം മുക്താമണിഭിരമലാം ഹാരലതികാമ് ।
കുചാഭോഗോ ബിംബാധരരുചിഭിരന്തഃ ശബലിതാം
പ്രതാപവ്യാമിശ്രാം പുരദമയിതുഃ കീർത്തിമിവ തേ ॥ 74 ॥

തവ സ്തന്യം മന്യേ ധരണിധരകന്യേ ഹൃദയതഃ
പയഃപാരാവാരഃ പരിവഹതി സാരസ്വതമിവ ।

ദയാവത്യാ ദന്തം ദ്രവിധശിശുരാസ്വാദ്യ തവ യത്
കവീനാം പ്രൗഢാനാമജനി കമനീയഃ കവയിതാ || 75 ||

ഹരക്രോധജ്വാലാവലിഭിരവലീഭ്യേന വപുഷാ
ഗഭീരേ തേ നാഭീസരസി കൃതസംഗോ മനസിജഃ |
സമുത്തന്മേമൗ തസ്മാദചലതനയേ ധൂമലതികാ
ജനസ്താം ജാനീതേ തവ ജനനി രോമാവലിരിതി || 76 ||

യദേതത് കാലിംഭീതനൂതരതരംഗാകൃതി ശിവേ
കൃശേ മധ്യേ കിംചിജ്ജനനി തവ യദഭാതി സുധിയാമ് |
വിമർദ്ദാദന്യോഽന്യം കുചകലശയോരന്തരഗതം
തനുഭൃതം വ്യോമ പ്രവിശദിവ നാഭിം കുഹരിണീമ് || 77 ||

സ്ഥിരോ ഗംഗാവർതഃ സ്തനമുകുലരോമാവലിലതാ-
കലാവലം കുന്ധം കുസുമശരതേജോഹൃതഭൃജഃ |
രതേർലീലാഗാരം കിമപി തവ നാഭിർഗിരിസുതേ
ബിലദാരം സിലേർഗിരിശനയനാനാം വിജയതേ || 78 ||

നിസർഗക്ഷീണസ്യ സ്തനതടഭരേണ ക്ലമജുഷോ
നമന്തൂർത്തേർനാരീതിലക ശനകൈസ്ത്രുദ്യുത ഇവ |
ചിരം തേ മധ്യസ്യ ത്രുടിതതടിനീതീരതരുണാ
സമാവസ്ഥാസ്ഥേമ്ലോ ഭവതു കുശലം ശൈലതനയേ || 79 ||

കുചൗ സദ്യഃസ്വിദ്യുത്തഘടിതകൂർപാസഭിദുരൌ
കഷന്തൌ ദോർമുലേ കനകകലശാഭൌ കലയതാ |
തവ ത്രാതും ഭംഗാദലമിതി വലഗ്നം തനുഭൃവാ
ത്രിയാ നഖം ദേവി ത്രിവലി ലവലീവല്ലിഭിരിവ || 80 ||

ഗുരുത്വം വിസ്താരം ക്ഷിതിധരപതിഃ പാർവതി നിജാ-
ന്നിതംബാദാച്ഛിദ്യ ത്വയി ഹരണരുപേണ നിദധേ |
അതസ്തേ വിസ്തീർണോ ഗുരുരയമശേഷാം വസുമതീം
നിതംബപ്രാഗ്ഭാരഃ സ്ഥഗയതി ലഘുത്വം നയതി ച || 81 ||

കരീംദ്രാണാം ശുംഡാൻ കനകകദലീകാൻഡപടലീ-
മുഭാഭ്യാമുരുഭ്യാമുഭയമപി നിർജിത്യ ഭവതീ |
സുവൃത്താഭ്യാം പത്യഃ പ്രണതികഠിനാഭ്യാം ഗിരിസുതേ
വിധിജ്ഞേ ജാനുഭ്യാം വിബുധകരികുന്ദഭയമസി || 82 ||

പരാജേതും രുദ്രം ദ്വിഗുണശരഗർഭൌ ഗിരിസുതേ
നിഷംഗൌ ജംഘേ തേ വിഷമവിശിവോ ബാഢമകൃത |
യദഗ്രേ ദൃശ്യന്തേ ദശശരഫലാഃ പാദയുഗലീ-
നഖാഗ്രച്ഛ്ലോനഃ സുരമകുടശാണൈകനിശിതാഃ || 83 ||

ശ്രുതീനാം മൂർധാനോ ദധതി തവ യൌ ശേഖരതയാ
മമാപ്യേതൌ മാതഃ ശിരസി ദധയാ ധേഹി ചരണൌ |
യയോഃ പാദ്യം പാഥഃ പശുപതിജടാജൂടതടിനീ
യയോർലാക്ഷാലക്ഷ്മീരഗണഹരിചുഡാമണിരുചിഃ || 84 ||

നമോവാകം ബ്രഹ്മോ നയനരമണീയായ പദയോ-
സ്സുവാസ്തൈ ദ്വന്ദ്വായ സ്തുടരുചിരസാലക്തകവതേ ।
അസുയത്യത്യന്തം യദഭിഹനനായ സ്തുഹയതേ
പശുനാമീശാനഃ പ്രമദവനകംകേലിതരവേ ॥ 85 ॥

മൃഷാ കൃത്യാ ഗോത്രസ്ഖലനമഥ വൈലക്ഷ്യനമിതം
ലലാടേ ഭർതാരം ചരണകമലേ താഡയതി തേ ।
ചിരാദന്തഃശല്യം ദഹനകൃതമുന്മൂലിതവതാ
തുലാകോടിക്കാണൈഃ കിലികിലിതമീശാനരിപുണാ ॥ 86 ॥

ഹിമാനീഹന്തവ്യം ഹിമഗിരിനിവാസൈകചതുരൌ
നിശായാം നിദ്രാണം നിശി ചരമഭാഗേ ച വിശദൌ ।
വരം ലക്ഷ്മീപാത്രം ശ്രീയമതിസ്യജന്തൌ സമയിനാം
സരോജം തപ്തപാദൌ ജനനി ജയതശ്ചിത്രമിഹ കിമ് ॥ 87 ॥

പദം തേ കീർത്തിനാം പ്രപദമപദം ദേവി വിപദാം
കഥം നീതം സദ്ഭിഃ കഠിനകമഠീകർപരതുലാമ് ।
കഥം വാ ബാഹുദ്യാമുപയമനകാലേ പുരഭിദാ
യദാദായ നൃസ്തം ദൃഷദി ദയമാനേന മനസാ ॥ 88 ॥

നഖൈർനാകസ്ത്രീണാം കരകമലസംകോചശശിഭി-
സ്കരുണാം ദിവ്യാനാം ഹസത ഇവ തേ ചന്ധി ചരണൌ ।
ഫലാനി സ്വഃസ്തേമദ്യഃ കിസലയകരാഗ്രേണ ദദതാം
ദരിദ്രേദ്യോ ഭദ്രാം ശ്രീയമനിശമഹായ ദദന്തൌ ॥ 89 ॥

ദദാനേ ദീനേദ്യഃ ശ്രീയമനിശമാശാനുസദ്യശീ-
മമന്ദം സൌന്ദര്യപ്രകരമകരന്ദം വികിരതി ।
തവാസ്തിന് മന്ദാരസ്തബകസുഭഗേ യാതു ചരണേ
നിമജ്ജന്മജ്ജീവഃ കരണചരണഃ ഷട്ടരണതാമ് ॥ 90 ॥

പദന്യാസക്രീഡാപരിചയമിവാർണ്ണമനസഃ
സ്ഖലന്തസ്തേ വേലം ഭവനകലഹംസാ ന ജഹതി ।
അതസ്തേഷാം ശിക്ഷാം സുഭഗമണിമഞ്ജീരരണിത-
ച്ഛലാദാചക്ഷാണം ചരണകമലം ചാരുചരിതേ ॥ 91 ॥

ഗതാസ്തേ മഞ്ചത്വം ദുഹിണഹരിരുദ്രേശ്വരദ്യുതഃ
ശിവഃ സ്വച്ഛച്ഛായാഘടിതകപടപ്രച്ഛദപടഃ ।
തപദീയാനാം ഭാസാം പ്രതിഫലനരാഗാരുണതയാ
ശരീരീ ശൃംഗാരോ രസ ഇവ ദൃശാം ദോഷി കൃതുകമ് ॥ 92 ॥

അരാലാ കേശേഷു പ്രകൃതിസരലാ മന്ദഹസിതേ
ശിരീഷാഭാ ചിത്തേ ദൃഷദുപലശോഭാ കുചതടേ ।
ഭൃശം തന്വീ മധ്യേ പൃഥുരുരസിജാരോഹവിഷയേ
ജഗത്താതും ശംഭോർജയതി കരുണാ കാചിദരുണാ ॥ 93 ॥

കലംകഃ കസ്തുരീ രജനികരബിംബം ജലമയം
കലാഭിഃ കർപൂരൈർമരകതകരന്ധം നിബിഡിതമ് ।
അതസ്തപദ്ഭാഗേന പ്രതിദിനമിദം രിക്തകുഹരം

വിധിർഭൂയോ ഭൂയോ നിബിഡയതി നൂനം തവ കൃതേ || 94 ||

പുരാതനേരന്തഃപുരമസി തതസ്ത്വചരണയോഃ
സപര്യാമര്യാദാ തരലകരണാനാമസുലഭാ |
തഥാ ഹ്യേതേ നീതാഃ ശതമഖമുഖാഃ സിദ്ധിമതുലാം
തവ ദ്വാരോപാന്തസ്ഥിതിഭിരണിമാദ്യാഭിരമരാഃ || 95 ||

കലത്രം വൈധാത്രം കതികതി ഭജന്തേ ന കവയഃ
ശ്രിയോ ദേവ്യാഃ കോ വാ ന ഭവതി പതിഃ കൈരപി ധനൈഃ |
മഹാദേവം ഹിത്യാ തവ സതി സതീനാമചരമേ
കുചാദ്യാമാസംഗഃ കുരവകതരോരപ്യസുലഭഃ || 96 ||

ഗിരാമാഹുർദേവീം ദ്രുഹിണഗൃഹിണീമാഗമവിദോ
ഹരേഃ പത്നീം പളാം ഹരസഹചരീമഭിരനയാമ് |
തുരീയാ കാപി ത്വം ദുരധിഗമനിഃസീമമഹിമാ
മഹായായാ വിശ്വം ഭ്രമയസി പരബ്രഹ്മമഹിഷി || 97 ||

കദാ കാലേ മാതഃ കഥയ കലിതാലക്തകരസം
പിബേയം വിദ്യാർഥീ തവ ചരണനിർണേജനജലമ് |
പ്രകൃത്യാ മൂകാനാമപി ച കവിതാകാരണതയാ
കദാ ധത്തേ വാണീമുഖകമലതാംബുലരസതാമ് || 98 ||

സരസ്വത്യാ ലക്ഷ്മ്യോ വിധിഹരിസപത്നോ വിഹരതേ
രതേഃ പാതിവ്രത്യം ശിമിലയതി രമ്യേണ വപുഷാ |
ചിരം ജീവന്നേവ ക്ഷപിതപശുപാശവൃതികരഃ
പരാനന്ദാഭിഖ്യം രസയതി രസം ത്വദ്ഭജനവാൻ || 99 ||

പ്രദീപജ്വാലാഭിർദിവസകരനീരാജനവിധിഃ
സുധാസുതേശ്ചന്ദ്രോപലജലലവൈരർഘ്യരചനാ |
സ്വകീയൈരന്ദോഭിഃ സലിലനിധിസൌഹൃത്യകരണം
ത്വദീയാഭിർവാഗ്ഭിസ്സുവ ജനനി വാചാം സ്തുതിരിയമ് || 100 ||

സൌന്ദര്യലഹരി മുഖ്യസ്തോത്രം സംവാർത്തദായകമ് |
ഭഗവദ്ദാദ സന്ക്ലൃപ്തം പഠേൻ മുക്തൗ ഭവേന്നരഃ ||

|| ഇതി ശ്രീമത്പരമഹംസപരിവ്രാജകാചാര്യസ്യ
ശ്രീഗോവിന്ദഭഗവത്പൂജ്യപാദശിഷ്യസ്യ
ശ്രീമച്ഛങ്കരഭഗവതഃ കൃതൗ സൌന്ദര്യലഹരീ സംപൂർണാ ||

|| ഓം തത്സത് ||

(അനുബന്ധഃ)
സമാനീതഃ പദ്ഭ്യാം മണിമുകുരതാമംബരമണി-
ർഭയാദാസ്യദാന്തഃസ്തിമിതകിരണശ്രേണിമസ്യുണഃ |
(പാഠഭേദഃ - ഭയാദാസ്യ സ്തിഗൃസ്തമിത, ഭയാദാസ്യസ്യദാന്തഃസ്തമിത)
ദധാതി ത്വദ്വക്രതംപ്രതിഫലനമശ്രാന്തവികചം
നിരാതംകം ചന്ദ്രാനിജഹ്യദയപങ്കേരുഹമിവ || 101 ||

സമുദ്ഭൂതസ്ഥൂലസ്തനഭരമുരശ്ചാരു ഹസിതം
കടാക്ഷേ കന്ദർപഃ കതിചന കദംബദ്യുതി വപുഃ |
ഹരസ്യ ത്വദ്ഭ്രാന്തിം മനസി ജനയന്തി സൂ വിമലാഃ
പാഠഭദ്രഃ - ജനയാമാസ മദനോ, ജനയന്തഃ സമതുലാം, ജനയന്താ സുവദനേ
ഭവത്യാ യേ ഭക്താഃ പരിണതിരമീഷാമിയമുമേ || 102 ||

നിയേ നിത്യസ്മേരേ നിരവധിഗുണേ നീതിനിപുണേ
നിരാഘാതജ്ഞാനേ നിയമപരചിന്തൈകനിലയേ |
നിയത്യാ നിർമുക്തേ നിഖിലനിഗമാന്തസ്തുതിപദേ
നിരാതംകേ നിത്യേ നിഗമയ മമാപി സ്തുതിമിമാമ് || 103 ||